

Her er fastholdelse af børn forbudt

Bioanalytikerne har været primus motorer i udvikling af et særligt prøvetagningsrum og venterum til de mindste patienter. Men det er foregået i et tæt samarbejde med sygeplejersker, læger, lægepraksis og Syddansk Sundhedsinnovation

Flag ved indgangsdørene. En højtrødløber rullet ud. Et bord med bobler i højstilkede glas, kager og frugt i engangsservice af bambus.

Alting signalerede fest den onsdag i ambulatoriet, hvor Biokemi og Immunologi på Kolding Sygehus officielt kunne indvie det nye prøvetagningsrum for børn.

Gæsterne udefra var ankommet, og bioanalytikere og laboranter fra Biokemi og Immunologi småsnakkede og ventede. Og så startede en perlerække af taler.

"Dygtige, initiativrige medarbejdere på tværs har skabt en løsning i børnehøjde,

hvor de sætter de alleryngste patienter først," indledte administrerende sygehusdirektør Christian Sauvr.

Regionsrådsformand i Region Syddanmark Stephanie Lose tog tråden op:

"Det er sejt, at I har startet det projekt, der skal give de små en bedre oplevelse med blodprøvetagning. For blot én dårlig oplevelse kan sætte sig spor for resten af livet," sagde hun og roste også, at bioanalytikerne havde inddraget de praktiserende læger i, hvordan man bedst forbereder børn til at få taget en blodprøve.

Ledende overlæge i Børne- og Ungeafdelingen Thomas Houmann Petersen lag-

de vægt på, at projektet er vokset ud af en vision om at være et børne- og ungevenligt sygehus. "Vi skal også forske i de gode effekter af det her og andre initiativer for børn og unge fremover."

Og så kom turen til projektets gennemgående leder, bioanalytiker og cand. scient.san. Bente Lindberg Callesen fra Biokemi og Immunologi.

"Vi troede mest, at nåleskræk blandt børn handlede om en frygt for, at det skulle gøre ondt, og at det var bedst at få det ubehagelige overstået hurtigst muligt. Men angsten for børnene handler meget mere om en frygt for at miste kon-

NØGLEPERSONER I PROJEKTET

Fra venstre:

Bioanalytiker og cand.scient.san Bente Lindberg Callesen har været projektleder. Funktionsbioanalytiker Ulla List Tønnesen har bidraget med indsigt og viden fra sit arbejde som ansvarlig for oplæring i prøvetagning på børn, implementering af procedurer og samarbejdsaftaler på børneområdet.

Social- og sundhedsassistent Gitte Keuer Frandsen har deltaget med sit særlige engagement og erfaring i prøvetagning på børn.

Afdelingsbioanalytiker Jane Brøchner Volstrup har medvirket med indsigt og erfaring med personaleledelse, daglig planlægning, implementering, forankring og løbende drift.

Afdelingsbioanalytiker Susan Boye Nørregaard har bidraget med forankring og løbende drift af projektet.

trol. Og kontrol mister man ved at blive holdt fast. Derfor satte vi os det mål, at det slet ikke skal være nødvendigt at holde et barn fast for at få taget en blodprøve.”

dbio's formand, Martina Jürs, var sidste taler.

”I har set på prøvetagningen med et barns øjne. I har vægtet det legende med Rumle som guide og skabt et prøvetagningsrum, hvor tryghed er i højsædet. Tillykke.”

Funktionsbioanalytiker Ulla List Tønnesen rakte Stephanie Lose en gylden saks hvilende på en rød fløjlsplade.

Klip. Og klapsalver.

PROJEKTET ER FINANSIERET AF:

Midler fra Sygehus Lillebælt og Region Syddanmark.

Støtte fra Ole Kirk's Fond, TrygFonden, Helsefonden og Danske Bioanalytikeres Uddannelses- og Forskningsfond.

Velkommen i Rumles Univers

Appen "Rumles blodprøve på sygehuset" kan hentes gratis i App Store eller Google Play.

Venterum og prøvetagningsrum er indrettet med et hjemligt og roligt præg. Samtidig er her masser af ting, der kan pirre nysgerrigheden

Normalt er interiøret på et hospital sterilt, klinisk og fyldt med udstyr, der kan virke skræmmende set med børneøjne.

I det nye prøvetagningsrum og ventorum for børn på Kolding Sygehus er omgivelserne bevidst gjort hjemlige og beroligende afdæmpede. Arkitekter fra Syddansk Sundhedsinnovation har hjulpet med indretningen ud fra deres indsigt i, hvordan omgivelser påvirker især børn, men også mennesker generelt.

Gulvet er af træ, alle prøverør, sommerfugle og andre utensilier til blodprøvetagningen er gemt væk i skuffer, som i øvrigt er en del af et helt almindeligt og genkendeligt gråt køkkenmodul fra HTH. Farver og lys er afdæmpede, og rummene er fyldt med overraskelser, der taler til barnets fantasi.

Prøvetagningsrummet er indrettet med en separat udgang, så børn, der er færdige med prøvetagningen, ledes uden om ventorummet. På den måde risikerer de ikke at påvirke de ventende børn, hvis de er blevet kede af det.

Barnet kan styre virtual reality-spillet med én hånd, så blodprøven kan tages i den anden arm.

Børnene kan lege, at de tager en blodprøve på dukken, med en sikret nål.

BEDØVENDE CREME ER OBLIGATORISK

Alle børn skal have bedøvende creme på armen, før de får taget en blodprøve. Og har forældrene ikke haft tid til det hjemmefra, får barnet det på i ambulatoriet. I de tilfælde skal barn og forælder vente en halv time, men der er ting nok, der kan adspire i venterummet. Selve prøvetagningen tager i snit ca. 10 minutter, men der er sat 24 minutter af til hvert barn, så der også er tid til at give barnet information og bedøvende creme. Der er altid to bioanalytikere til stede.

Rumle er følgesvend og guide

Skovtrolden Rumle er alle vegne på Kolding Sygehus, så hvis børnene fx kommer fra Børne- og Ungeafdelingen, kender de ham allerede. For der er den lille fætter også en gennemgående figur.

Rumle bor i trætoppene i skoven omgivet af dyr og fugle. Børnene kan øve en afslappende vejtrækning ved at blæse sæbebobler med Rumle i appen Rumles blodprøve, og de kan lege og synge med ham i en lille bog, der er udviklet til børn og forældre. Med en virtual reality-brille kan de større børn fokusere på Måge-spillet i stedet for prøvetagningen. Ligger børnene på prøvetagningslejet, er der en fladskærm i loftet, ligesom hele rummets bagvæg er en stor skærm med levende billeder. Udstyret bruger bioanalytikerne til at inddrage og aflede børnene, mens prøven tages.

Før ventede børn og deres forældre i ambulatoriet sammen med de voksne patienter og borgere, nu har de i stedet eget venterum med runde puffer som stole og sofaer, man kan gemme sig i som en hule. Fra skjulte højtalere lyder beroligende musik og lyde fra skoven som fuglefløjt og rislende vand. På væggen illuderer gennemsigtige plastikbobler sæbebobler, og indeni ligger legetøj. Fx en dukke med staseslange og en børnesikret nål, så børnene selv kan lege prøvetager.

Alt sammen for at gøre børn mere trygge. ▣

“Mor! Far! Det gjorde slet ikke ondt”

Arbejdsdagen er blevet rarere og mindre stressfuld for de bioanalytikere, som tager blodprøver på børn.

Selvom den officielle indvielse foregik onsdag den 15. juni, har prøvetagningsrum og venterum til børn allerede været i brug et stykke tid. Erfaringerne er gode.

“Tidligere, når jeg havde arbejdet en dag med blodprøvetagning på børn, måtte jeg lige køre en omvej hjem og sidde lidt på en bænk og slappe af. Nu er jeg slet ikke udmattet efter en arbejdsdag,” siger bioanalytiker Søren Culmbach Lund.

“Ja, før var vi kun én dag ad gangen i prøvetagningsrummet, nu er vi her en hel uge,” fortæller bioanalytiker Sara Bork Jacobsen.

Kollega Stine Hammer Jensen tilføjer:

“Ja, vi får også en god dag ud af det. Jeg smiler ofte, når jeg går hjem.”

Forældrene er nu forberedte på, hvad der skal ske, og det hjælper også meget.

Børnenes reaktioner taler deres tydelige sprog. De siger fx:

“Det vil jeg gerne prøve igen” eller “Skal vi ikke også stikke i den anden arm,” fortæller bioanalytikerne.

Bioanalytikerne fastholder ikke længere barnet mod dets vilje for at få taget vigtige blodprøver. Det gør også arbejdsdagen bedre og mindre

Efter blodprøvetagningen kan barnet vælge en belønningssage. Bemærk trøstemusene syet, strikket eller hæklet af frivillige til børn på hospitaler.

Rolig atmosfære med plads til leg i venteværelset. Bemærk gulvet af træ.

- stressfuld. Før var nogle bioanalytikere helst fri for at tage prøver på børn, men nu er der venteliste til oplæring i prøvetagningsrummet.

Afdelingsbioanalytiker Jane Brøchner Volstrup forklarer:

”Det er selvfølgelig et resultat af de tiltag, som Biokemi og Immunologi har udviklet, men også af muligheden for, at vi kan bruge lattergas under prøvetagningen. Og endelig er det en konsekvens af, at alle afdelinger på Kolding Sygehus er enige og samarbejder om, at vi skal undgå at holde barnet fast.”

Altid to om opgaven

I Kolding er der altid to bioanalytikere til at tage blodprøver på børn i prøvetagningsrummet.

”Vi prioriterer forberedelsen og afledningen af børnene meget højt. Når de er to, kan bioanalytikerne trække på hinandens kompetencer, og det giver en tryghed for dem, at de altid lige kan spørge hinanden. Så det er godt givet ud at være to. Du kan jo heller ikke både synge og tage blodprøve på én gang,” siger afdelingsbioanalytiker Jane Brøchner Volstrup.

”Ja, der skal jo også være en, der kan støtte barnets arm. Og vi gør meget ud af det pædagogiske. Det har vi manglet før,” tilføjer bioanalytiker Rashid Ajupavich Barakhoev. ▣

Skovtrolden Rumle er med hele vejen. Der er også en skærm over lejet, hvis barnet skal ligge ned under blodprøvetagning eller EKG.

”Nu smiler jeg ofte, når jeg går hjem”, siger Sara Bork Jacobsen. Arbejdsdagen er blevet rarere og mindre stressfuld for bioanalytikerne, fortæller (fra venstre) Rashid Ajupavich Barakhoev, Sara Bork Jacobsen, Stine Hammer Jensen, Søren Culmbach Lund.

Uddannelse af bioanalytikerne

17 bioanalytikere i Biokemi og Immunologi er uddannet som børnespecialister gennem et tredages kommunikationskursus i de pædagogiske principper i One Voice. To sygeplejersker fra Børne- og Ungeafdelingen har undervist bioanalytikerne ud fra cases om blodprøvetagning.

Bioanalytikere uddannes i at gøre børn trygge

Forældrene er krumtappen; for rolige forældre giver rolige børn, siger Hanne Lei Hansen, der er en af de to sygeplejersker, der har undervist bioanalytikere, som arbejder i prøvetagningsrummet

I den projektet startede, udtrykte bioanalytikerne i Biokemi og Immunologi et ønske om, at de fik nogle bedre pædagogiske kompetencer til at kommunikere med børn og deres forældre. Der blev derfor udviklet et særligt kursus til bioanalytikerne, hvor de lærte, hvordan de kan opnå barnets tillid og skabe tryghed ved at kommunikere i børnehøjde.

To sygeplejersker fra Børne- og Ungeambulatoriet på Kolding Sygehus har uddannet bioanalytikerne. Den ene er Hanne Lei Hansen. Forberedelse af forældrene spiller en afgørende rolle, fortæller hun.

Børn spejler forældres angst

"Mange voksne har selv nåleskræk, og angsten sidder i dem. Barnet vil spejle forældrene. 'Kan de ikke lide det, så kan jeg heller ikke lide det.' Hvis forældrene er forberedte på, hvad der skal ske, bliver barnet mere trygt. Vi kan fx tale med dem om, hvem af forældrene der vil være den bedste til at tage med barnet," siger Hanne Lei Hansen.

Er begge forældre med, skal det aftales på forhånd, hvem af forældrene der fører

ordet, og i det hele taget skal antallet af personer, der kommunikerer med barnet, minimeres.

"Vi bruger princippet One Voice, der bl.a. betyder, at kun én behandler fører ordet. Når ting bliver svære, har vi en tendens til, at vi alle byder ind, og det øger barnets utryghed," forklarer Hanne Lei Hansen.

Barnet må aldrig miste kontrollen

Børnene skal vide, hvad der skal ske, og et andet ufravigeligt princip er, at man aldrig lyver for barnet.

"Vi siger fx aldrig, at det ikke gør ondt," siger hun.

Ligesom barnet aldrig må opleve at miste kontrollen.

"Hvis et barn er oppe i det røde felt af angst, kan man ikke tage prøven. Der kan vi fx sige, at vi stopper nu, og så går I en tur, og så finder vi ud af, hvordan vi gør det næste gang. Børn vil gerne samarbejde, hvis de oplever, at de selv kan være med til at bestemme og har handlemuligheder," siger Hanne Lei Hansen.

Læs mere om One Voice i faktaboksen. ▣

HVAD ER ONE VOICE?

One Voice-tilgangen anvendes til at undervise sundhedspersonale i, hvordan de skaber en mere tryk atmosfære for børn, når de bliver behandlet på hospitalet. One Voice er et akronym, dvs. en forkortelse af forbogstaverne i orddele.

One Voice er udviklet af amerikaneren Debbie Wagers, certificeret børnespecialist, CCLS og bachelor of science, BS.

Gengives her på originalsproget

One voice should be heard during procedure

Need parental involvement

Educate patient before the procedure about what is going to happen

Validate child with words

Offer the most comfortable, non-threatening position

Individualize your game plan

Choose appropriate distraction to be used

Eliminate unnecessary people not actively involved with the procedure.